

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

2012 YILI DENETİM RAPORU

EYLÜL 2013

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca yürütülen düzenlilik denetimi sonucu hazırlanmıŐtır.

İÇERİK

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI GENEL BÜTÇE HESABI 2012 YILI DENETİM RAPORU.....(1-7)

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI HAC VE UMRE HESABI 2012 YILI DENETİM RAPORU.....(8-12)

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

GENEL BÜTÇE HESABI

2012 YILI DENETİM RAPORU

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca yurütölen dözencilik denetimi sonucu hazırlanmıŐtır.

İÇİNDEKİLER

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI HAKKINDA BİLGİ.....	1
KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI.....	2
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU.....	4
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
DENETİM GÖRÜŞÜ	7

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI HAKKINDA BİLGİ

Diyanet İşleri Başkanlığı ilk teşkilat kanununa 14.06.1935 tarihli ve 2800 sayılı Diyanet İşleri Reisliği Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun ile sahip olmuş ve 1961 Anayasası ile de anayasal bir kuruluş haline gelmiştir. 22.06.1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile kapsamlı bir düzenlemeye kavuşturulan Kurumun teşkilat yapısında 01.07.2010 tarihli ve 6002 sayılı Kanun ile daire başkanlıklarının genel müdürlük düzeyine, şube müdürlüklerinin de daire başkanlığı düzeyine yükseltilmesi suretiyle önemli bir değişiklik yapılmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı merkez teşkilatı; Diyanet İşleri Başkanı Başkanlığında, üç başkan yardımcısı, sekiz genel müdürlük düzeyinde örgütlenmiş ana hizmet birimleri, bunlara bağlı daire başkanlıkları, daire başkanlıklarına bağlı şube müdürlükleri; özerk bir yapıya sahip Din İşleri Yüksek Kurulu ve Mushafı İnceleme Kurulu Başkanlığı, destek birimleri olarak örgütlenmiş Rehberlik ve Teftiş Kurulu ile İç Denetim Birimi Başkanlığı, Hukuk, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirlikleri ile Özel Kalem Müdürlüğü ve tüm bunlara ek olarak Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünden, taşra teşkilatı; İl Müftülükleri ve onlara bağlı İlçe Müftülükleri ile doğrudan Başkanlığa bağlı Dini İhtisas Merkezi Müdürlükleri ve Eğitim Merkezi Müdürlüklerinden, yurt dışı teşkilatı da; din hizmetleri ataşelikleri, din hizmetleri müşavirlikleri ve 2011 yılı Eylül ayında çıkarılan 653 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca müşavirlik ve ataşeliklerin bulunmadığı yerlerde açılacak koordinatörlüklerden oluşmaktadır.

Kuruluş amacı; İslam dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek olan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 633 sayılı Kanun çerçevesinde yerine getirmekle görevli olduğu hizmetler de; din, eğitim, hac-umre, dini yayın ve din görevlilerinin eğitimi hizmetleridir.

Diyanet İşleri Başkanlığı ayrıntısı aşağıdaki tabloda da görüldüğü üzere merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatında toplam 105.502 personel istihdam etmektedir.

	GİHS	DHS	SHS	THS	YHS	TOPLAM
Merkez Teşkilatı	940	5	11	51	33	1.040
Müftülükler	5477	96.287	1	16	1809	103.590
Eğitim Merkezi	117	586	-	7	121	831
Yurtdışı	41	-	-	-	-	41
						105.502

Diyanet İşleri Başkanlığına 6260 sayılı “2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu” ile toplam 3.891.166.000 TL ödenek ayrılmış olup, bu ödenek yıl içinde eklenen ve düşülen ödeneklerle yılsonunda 4.269.559.676 TL olmuştur. Söz konusu ödemeye ilişkin harcamalar ile bunların bütçe içindeki oranları da aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı Ekonomik Kod Düzeyinde Harcama Tablosu		
Açıklama	2012 Yılı Harcama Tutarı	Bütçeye oranı (%)
Personel Giderleri	3.345.682,143	78,64
SGK Devlet Primi Giderleri	572.549,192	13,46
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	118.656,312	2,79
Cari Transferler	161.149,991	3,79
Sermaye Giderleri	56.332714	1,32
TOPLAM	4.254.370,352	100

Genel bütçeli kamu idareleri arasında yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı Başbakanlıktan ayrı bir bütçesi olmasına rağmen ayrı bir muhasebe ve mali raporlama sistemine sahip değildir. Kurumun mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesi merkez teşkilatında Başbakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşra teşkilatında ise Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü ve Mal Müdürlükleri tarafından Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre yürütülmekte ve mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde Tahakkuk Esaslı Devlet Muhasebe Sistemi kullanılmaktadır.

KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

Sayıştay tarafından 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 8 inci maddesine dayanarak hazırlanan “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile

Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”ın 5 inci maddesinde, hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, mali tablo ve belgeler;

- a) Birleştirilmiş veriler defteri.
- b) Geçici ve kesin mizan.
- c) Bilanço.
- ç) Belgeler;
 - 1) Kasa sayım tutanağı,
 - 2) Banka mevcudu tespit tutanağı,
 - 3) Alınan çekler sayım tutanağı,
 - 4) Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
 - 5) Teminat mektupları sayım tutanağı,
 - 6) Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
 - 7) Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.
- d) Bütçe uygulama sonuçlarına ait tabloları;
 - 1) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
 - 2) Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- e) Faaliyet sonuçları tablosu

olarak belirtilmiş ve aynı Esasların 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında da; hesap dönemi sonunda verilecek söz konusu defter, mali tablo ve belgelerin ilgili mali yılı takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar Sayıştay Başkanlığına gönderileceği hükme bağlanmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından da yukarıda sayılan defter, mali tablo ve belgelerden, Birleştirilmiş Veriler Defteri, Geçici ve Kesin Mizan, Bilanço, Taşınır Kesin Hesap Cetveli, Taşınır Hesabı İcmal veya Envanter Defteri, Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu, Bütçe Gelirleri Ekonomik Sınıflandırılması Tablosu ve Faaliyet Sonuçları veya Gelir Tablosu, 2012 yılı denetimi için ibraz edilmiş, ancak, gönderilen bu belgelerin incelenmesi

sonucunda, görüş vermeye esas alınan temel mali tablolardan, Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosunun kurumsal bazda doğru biçimde oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

Ayrıca, Rehberlik ve Teftiş Kurulu raporları kurum bazında sunulabilecek niteliğe haiz bulunmasına ve söz konusu Usul ve Esasların 8 inci maddesi hükmüne göre talep edilmesine rağmen 2011 yılında olduğu gibi 2012 yılında da denetim için ibraz edilmemiştir.

Sonuç olarak, anılan Usul ve Esaslarda sayılan defter, mali tablo ve belgelerden büyük bir kısmının temin edilememesi ve temin edilenlerin de kurumsal bazda doğru bilgiler içermemesi nedeniyle, Diyanet İşleri Başkanlığının 2012 yılı denetimi, söz konusu Usul ve Esasların 8 inci maddesi kapsamında istenen diğer belgeler (mali rapor ve tabloların dayanağını teşkil eden ve kurumda mevcut bulunan gelir, gider ve mal işlemlerine ilişkin kayıt, defter ve belgeler) dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmektedir.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; denetim prosedürleri ve teknikleri uygulanması ve risk değerlendirmesi yoluyla gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların içerisinde üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Ancak, bu hususlarla ilgili Diyanet İşleri Başkanlığı 2012 yılı denetimine ilişkin olarak denetimi yürütmek ve denetim görüşü oluşturabilmek için “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”a göre hesap dönemi sonunda Sayıştaya verilecek defter, tablo ve belgeler ile denetim için gerekli kanıtlayıcı belge ve bilgiler kurumsal bazda kamu idaresi yönetimi tarafından sağlanamamış ve aynı Esasların 8 inci maddesi gereğince talep edilen Rehberlik ve Teftiş Kurulu raporları da kamu idaresi yönetimi tarafından ibraz edilmemiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

MALİ RAPOR VE TABLOLARI ETKİLEYEN BULGULAR

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5 inci maddesinde belirtilen ve hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgeler ibraz edilmemiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 49 uncu maddesinde, Muhasebe sisteminin; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve mali raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulup yürütülmesi ve kamu hesaplarının, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile mali sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulması öngörülmüştür. Anılan Kanunun 61 inci maddesinde de genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerinin Maliye Bakanlığınca yürütüleceği ve gerekli bilgi ve raporları düzenli olarak kamu idarelerine vereceği, hüküm altına alınmıştır.

Kurumsal bazda düzenlenecek temel mali tablolar olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosu öncelikle kamu idaresi yöneticilerini bilgilendirecektir. Ayrıca bu tablolar denetime sunulacak ve kamuoyuna açıklanacaktır.

Kanunda öngörülen amaç böyle iken, görüş vermemize esas temel mali tabloları üretecek olan Maliye Bakanlığınca kurulan muhasebe sistemi (Say2000İ), genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için kurumsal bazda Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosunu doğru bir şekilde üretmemektedir. Maliye Bakanlığı Sayıştay denetimine esas olacak tüm mali tabloların oluşturulabilmesine imkan verecek yevmiye kayıtlarının, kurumsal bazda, 2013 yılı itibariyle kaydedilmesine başlanacağını beyan etmiştir.

Bu konu genel bütçe kapsamındaki tüm kamu idarelerini ilgilendirmesi nedeniyle daha ayrıntılı olarak Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporunda açıklanmıştır.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Denetim görüşü oluşturabilmek için gerekli mali rapor ve tablolar ile bilgi ve belgeler yukarıda “Kamu İdaresi Mali Tabloları” ile “Denetimin Dayanağı, Amacı, Yöntemi ve Kapsamı” başlıkları altında açıklandığı üzere, kamu idaresi yönetimi tarafından sağlanamadığı için Diyanet İşleri Başkanlığının 2012 yılına ilişkin mali rapor ve tabloları hakkında görüş bildirilememektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
HAC VE UMRE HESABI

2012 YILI DENETİM RAPORU

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca y¼r¼t¼len d¼zenlilik denetimi sonucu hazırlanmıŐtır.

İÇİNDEKİLER

HAC VE UMRE HESABI HAKKINDA BİLGİ	8
HAC VE UMRE HESABI MALİ TABLOLARI.....	10
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU.....	10
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	11
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	11
DENETİM GÖRÜŞÜ	12
VURGULANACAK HUSUSLAR	12

HAC VE UMRE HESABI HAKKINDA BİLGİ

Hac ve Umre Hesabı ile ilgili yasal düzenleme 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 13 üncü maddesi ile yapılmış ve bu maddede hac ve umre hizmetleri için sağlanan gelirin Türkiye Diyanet Vakfınca açılacak hesaplarda tutulacağı ve gerektiğinde hac ve umre hizmetlerinin alım-satım, ulaşım, muhasebe ve mali işlemlerinin bedeli mukabilinde yürütülmesinde Türkiye Diyanet Vakfı ile işbirliği yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Hac ve Umre Hesabından; hac ve umre hizmetleri, Başkanlığın yurt içi ve yurt dışındaki faaliyetleri, eğitim, öğretim, yayın, bilimsel proje ve araştırma faaliyetleri, konferans, sempozyum ve benzeri toplantılar ile dini nitelikli diğer hizmet ve faaliyetler için gereken harcamalar yapılabilen ve söz konusu harcamaların, Diyanet İşleri Başkanı veya görevlendireceği bir başkan yardımcısının başkanlığında Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürü, üç genel müdür ve bir hukuk müşavirinden oluşan Hac ve Umre Komisyonu kararlarına dayanması gerekmektedir. Anılan Komisyon tarafından, tahmini harcamaların her hac mevsimi sonunda, hangi hizmet ve faaliyetlere, hangi miktar, oran ve şartlarda yapılacağına dair kararlar bir program çerçevesinde alınmakta, Hac ve Umre Hesabındaki paralar kamu kaynağı ve kamu geliri olarak değerlendirilmemektedir.

Hac ve umre ibadetlerinin ifası amacıyla münhasıran Başkanlıkça yapılan faaliyetler kurumlar vergisinden muaf olduğu gibi bu faaliyetler nedeniyle yapılan işlemler harçlardan, düzenlenen kağıtlar da damga vergisinden müstesna tutulmuştur.

Hac ve umre hizmetlerinin yürütülmesi, Hac ve Umre Hesabının oluşturulması, bu hesapta yer alan tutarların harcanması, hac ve umre dönemlerinde hac ve umre faaliyetleri için yurt içinde görevlendirilen Başkanlık personeline mesai saatleri dışında yaptırılacak ilave çalışma ücreti ve sınav hizmetleri karşılığında ödenecek ücretler, Bakanlıklararası Hac ve Umre Kurulu ile Hac ve Umre Komisyonunun kuruluş, görev ve yetkilerine dair usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Hac ve Umre Hesabı ile ilişkili kurumlar; Bakanlıklararası Hac ve Umre Kurulu, Hac ve Umre Komisyonu ve Diyanet İşleri Başkanlığı Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğüdür.

Bakanlıklararası Hac ve Umre Kurulu; Diyanet İşleri Başkanının başkanlığında, Gümrük ve Ticaret, İçişleri, Maliye, Sağlık, Ulaştırma, Kültür ve Turizm Bakanlıklarının müsteşar veya müsteşar yardımcıları ile Dışişleri Bakanlığı ve Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) temsilcisinden oluşan bir kurul olup, Hac ve Umre faaliyetlerine ilişkin temel esaslar ve stratejiler bu Kurul tarafından belirlenmektedir.

Hac ve Umre Komisyonu; Diyanet İşleri Başkanı veya görevlendireceği bir başkan yardımcısının başkanlığında Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürü ile üç genel müdür ve bir hukuk müşavirinden oluşan bir komisyon olup, Hac ve umre bedelleri bu komisyon tarafından belirlenmekte ve Hac ve Umre Hesabından harcama yapılabilmesi için de komisyonun izni gerekmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü; Hac ve umre ibadetlerinin usulüne uygun, sağlık ve güvenlik içinde, hizmet talep edenlerin hakları korunacak şekilde yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında gerekli tedbirlerin alınması, ilgili ülke, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılması, bu konulardaki hizmet ve faaliyetlerin düzenlenmesi, yürütülmesi ve denetlenmesi işlerini yürütmektedir.

Hac ve Umre Hesabı, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 13 üncü maddesi ile 2011/2347 sayılı Hac ve Umre Seyahatleri ile İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Kararın 9 uncu maddesinin verdiği yetkiye istinaden; Hac ve Umre Komisyonunun yurt içinde ve yurt dışında uygun göreceği bankalarda, Türkiye Diyanet Vakfı tarafından “Hac ve Umre Hesabı” adı altında açılan ve ayrı bir kamu idaresi vasfı da kazandırılmamış özel hesapların genel adı olup, hac ve umreye gideceklerden alınan ücretler ile hac ve umre hizmetlerinin yürütülmesinden elde edilen diğer gelirler bu hesaba yatırılmaktadır.

Hac-Umre organizasyonu için yapılan her türlü mal ve hizmet satın alımları bu hesaptan ve Türkiye Diyanet Vakfınca kendi mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Hac ve umre hizmetlerine harcanan kısımdan sonra hesapta para kalması durumunda artan tutar mezkur 13 üncü madde gereğince dini nitelikli diğer hizmetler için harcanmaktadır.

HAC VE UMRE HESABI MALİ TABLOLARI

Hac ve Umre hesabı ile ilgili tutulması gereken defter ve belgeler, 27.09.2008 tarih ve 27010 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Vakıflar Yönetmeliğinin 51 nci maddesinde;

- Bilanço
- Gelir-gider tablosu
- Karar defteri
- Yevmiye defteri
- Büyük defter
- Envanter defteri
- Yardımcı defterler

olarak belirlenmiştir.

Dolayısıyla, Hac ve Umre Hesabına ilişkin 2012 yılı denetimi, yukarıda sayılan defter, mali tablo ve belgeler ile ödeme ve gelir belgeleri dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Hac ve Umre Hesabı denetiminin dayanağı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı, denetim rehberleri ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 13 ncü maddesinin 6 ncı fıkrasında yer alan; “Hac ve umre seyahatleri ile ilgili iş ve işlemler ile Hac ve Umre Hesabından yapılan bütün harcamalar her yıl hac mevsimi sonunda Başkanlık, Sayıştay ve gerektiğinde Başbakanlık müfettişleri tarafından denetlenir.” hükmüdür.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda ulaşılan denetim görüşünü destekleyen yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Diyanet İşleri Başkanlığı Hac ve Umre Hesabı'nın 2012 yılına ilişkin yukarıda belirtilen mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanun ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

VURGULANACAK HUSUSLAR

Görüşümüzü etkilememekle birlikte aşağıdaki hususun belirtilmesine gerek görülmüştür:

Diyanet İşleri Başkanlığı yurtdışı teşkilatı tarafından tahsil edilen Hac ve Umre gelirlerinin bir kısmının Hac ve Umre Hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususa iştirak edilmekte ve Diyanet İşleri Başkanlığınca düzenlenen Hac ve Umre organizasyonuna, ataşelik ve müşavirlikler vasıtasıyla yurt dışından katılanlardan tahsil edilen hizmet bedellerinin tek düzen hesap planı çerçevesinde kendi dönemlerinde tahakkuk ettirilerek kaydedildiği, söz konusu hizmet bedellerinden Hac ve Umre Hesabına aktarılmayanların ilgili ülkedeki müşavirlik ve ataşeliklerden talep edildiği, bunlardan bir kısmının ödendiği ve henüz ödenmeyen tutarlar hakkında da gerekli takibin yapılmakta olduğu belirtilmektedir.